

29.3.2022

Julkinen

JulkiCT
Marjukka Saarijärvi

Digitalisaation edistämisen ohjelman ohjausryhmä

Aika	29.3.2022 klo 14.00-16.00	
Paikka	Teams	
Osallistujat	Maria Nikkilä Janne Öberg Sanna Savolainen Sirpa Alitalo Arto Holopainen Juha Antila Tomi Kytölä Katri-Leena Launis Mikko Lehtisalo Juha Lempiäinen Ismo Parviainen Minna Lohtander Maaria Toikka Joonas Mikkilä	tietohallintoneuvos, VM (pj) finanssineuvos, VM (vpj) johtaja, Verohallinto teollisuusneuvos, TEM innovaatiopäällikkö, Kuopion kaupunki tietohallintojohtaja, Ruokavirasto erityisasiantuntija, OKM johdon konsultti, Kela erityisasiantuntija, ORK asiakaspalvelupäällikkö, Tulli johtava asiantuntija, SM erityisasiantuntija, STM johtava asiantuntija, Traficom Digi- ja koulutusasioiden päällikkö, SY
Sihteeristö	Marjukka Saarijärvi Petteri Ohvo Heli Hänninen Tiina Lokka-Lepistö Katariina Rantala Päivi Anttila	ohjelmapäällikkö, VM hankepäällikkö, VM erityisasiantuntija, VM erityisasiantuntija, VM hankeassistentti, VM hankekoordinaattori, VM
Erikseen kutsuttuna	Roosa Pekola Jasmiina Ruotsila Olli Kuusisto Tanna Rantanen	viestintäasiantuntija, VM asiantuntija, VM erityisasiantuntija, VM asiantuntija, VM
Poissa	Jouni Hynynen Matti Lampo	IT-asiantuntija, YM/ARA tietohallintojohtaja, Vantaan kaupunki

Jaana Nevalainen
 Pekka Rehn
 Paula Sundqvist

erityisasiantuntija, Suomen Kuntaliitto
 ylijohtaja, asiakkaat, DVV
 hyvinvointikoordinaattori, Parainen

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (Maria Nikkilä) (liite 1)

Päätösesitys: Hyväksytään esityslista ja edellisen kokouksen pöytäkirja.

Päätös: Esityslista ja edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin. Heli Hännisen työsuhde päättyy 1.4. lukien. Tanna Rantanen on aloittanut asiantuntijana 21.3. lukien ja Olli Kuusisto erityisasiantuntijana 28.3. lukien sekä Janne Öberg varapuheenjohtajana 16.2. lukien. Uudet jäsenet esittäytyivät.

2. Seuraavaan hallituskauteen liittyvä ennakkotehtävä ohjausryhmän jäsenille (liite 2)

Ohjausryhmän jäsenet esittelivät omat näkemyksensä minkä asioiden kehittämistä olisi tärkeää jatkaa seuraavalla hallituskaudella ja mitä uusia avauksia tarvittaisiin seuraavaan hallitusohjelmaan. Digin ensisijaisuus ja ihmiskeskeisyys, tietopääoman hyödyntäminen, yhteiskehittäminen ja resurssien varmistaminen, ennakointi ja varautuminen sekä digipolitiikan johtamisen vahvistaminen nousivat esiin. Alla koonti kaikista esitetyistä asioista. Lisäksi muistion liitteenä on muutamien jäsenten valmistelema kalvoja ehdotuksineen.

- Viranomaisten palvelut tarjotaan ensisijaisesti digitaalisesti.
- Julkisen hallinnon yhteiskehittäminen nousuun.
- Viranomaisten tietopääoma käyttöön.
- Parannetaan pk-yrityksille suunnattuja digitaalisia viranomaispalveluja osoittamalla riittävät resurssit yrityspalveluiden kehittämiseen sekä yrittäjien digituen järjestämiseen, yhden luukun digitaalinen palvelupolku yritysten lupa- ja valvonta-asioiden hoitoa varten, poistamalla esteet automaattiselta päätöksenteolta.
- Digiasteen nostaminen viranomaisten yritysasiointipalveluissa, yhteiskäyttöinen sähköinen lomakeratkaisu asiointipalveluille.
- Kehitetään digitaalisen yhteiskunnan pehmeätä infrastruktuuria panostamalla digitaalisen identiteetin ja sen hallintamahdollisuuksiin yritysten ja yrittäjien tarpeet huomioiden, varmistamalla riittävä tuki pienyritysten talouden digitalisoinnille.
- Vahvistetaan digipolitiikan johtamista jatkamalla ministeriryöryhmän toimintaa ja osoittamalla digitoimistolle riittävä resursointi ja mahdollisuus toimia ministeriöiden välisen yhteistyön riippumattomana koordinaattorina, toimeenpanemalla digitaalisen kompassin vuosikymmentavoitteita ja

perustamalla tavoitteiden seurantaan seurantaryhmä; hyödynnetään kuluvalle kaudella valmisteltua tilannekuvan toimintamallia.

- Teknologianeuvottelukunnan raportin ja Digikompassin linkitys hallitusohjelmaan.
- Huomioidaan ihmiskeskeisyys ja elämäntapahtumalähtöisyys digitalisaation kehittämisessä, tilannekuva ja mittaaminen- jatko otsikon alla?
- YritysDigin ja Digitalisaation edistäjien verkoston jatkaminen.
- Suomi.fi -kehityksen asiakaslähtöistäminen ja tavoitteiden lunastaminen.
- SAVI-viitearkkitehtuurin kehittämisen uudelleen käynnistäminen.
- Ulkomaalaisille henkilöille vahva sähköisen asiointin tunnistuspalvelu.
- Elinkaari, jatkuvan palvelun hallintamalli huomioiminen.
- Digipalvelulain mukainen kehittäminen.
- Digi ensin myös luonnollisten henkilöiden osalta.
- Toteutetaan ennakoivia, käyttäjälähtöisiä digitaalisia julkisia palveluja saumattomasti yli organisaatorajojen ja hallinnon tasojen sekä rajat ylittäen.
- Veloitetaan yritykset käyttämään julkishallinnon kanssa asiointissaan pelkästään digitaalisia palveluja. Kansalaisille julkishallinnon digitaaliset palvelut tarjotaan ensisijaisena asiointitapana.
- Ennakoidaan toimintaympäristön muutoksia ja varaudutaan kriittisten palvelujen toimintakyvyn ylläpitoon ja nopeaan kyberiskusta palautumiseen.
- Lisätään julkisen hallinnon resursseja ja kyvykkyyttä tiedon hyödyntämiseen, hallinnon prosessien automatisointiin ja tekoälyn käyttöön.
- Uudistetaan säädöspohja mahdollistamaan julkisten palvelujen digitalisaatiota ja tietojen yhteiskäyttöä.
- Yhtenäisiä mittareita käytännön arkeen / tilannekuva & kehitystarpeet.
- Tukea kunnille väheneviin resursseihin (vrt. digikanava ensisijaisena).
- Tiedolla johtamisen, tietovarantojen, avoimen datan systemaattista hyödyntämisen edistämistä.
- Kansallisia digitaalisia asiointialustoja kuntien lakisääteisille palveluille niissä missä mahdollista, kokonaisvaltaisempaa, toimialoja läpileikkaavaa, palveluiden muotoilua huomioiden toiminnallinen taso, Innovatiivisten julkisten ICT hankintojen systemaattinen edistäminen, ei pelkästään digitalisoida palveluja, vaan koko prosessin toteuttaminen asiakaslähtöisesti.
- Kansalaisten digosallisuuden tukeminen.
- Digitalisaation riskien ja mahdollisten haittavaikutusten tunnistaminen, niiden ehkäiseminen ja hallinta.
- Tarve kansalliselle tekoälyn strategialle ja strategiselle kehittämiselle.
- EU lainsäädännön ja hankkeiden merkitys digikehittämisessä tulee huomioida kansallisessa kehittämisessä.
- Tietoturva arkeen. Turvallinen asiointi, turvalliset käytänteet ja hallintamallit.
- Yhtenäisyys ja tasapaino koko julkisen hallinnon yhteiseen hyvään. Jos joku keksii hyvän tavan toimia, olisi hyvä jalkauttaa muille.

- Kaikissa poikkeusoloissa toimiminen, ei voida toimia vain yhden tavan varassa. EU-puoli tulee annettuna, melkein pakottavana, mikä ohjaa tietyille raiteille, myös teknologian osalta.

Keskustelussa tuotiin esille Kuntaliiton koulutusmateriaali avoimen tuotteen hallinnasta. Avoimen tuotteen hallinnalla tarkoitetaan yhteisesti sovittua toimintamallia, jonka avulla toimijat (esim. kunnat) hallitsevat yhteisesti avointa ohjelmistotuotetta ja sen kehitystä [[Linkki koulutukseen](#)].

Keskustelussa lisättiin, että Digipalvelulain velvoitetta tulkittiin oikeushallinnossa asiakirjojen ja asioinnin osalta siten, että turvaposti täyttää kyseiset vaatimukset. Digipalvelulain velvoite ei johtanut aitoon sähköiseen asiointiin, vaan enemmänkin analogisen toimintatavan siirtoon sähköisiin työvälineisiin.

Keskustelussa vastattiin, että lain minimin täyttäminen voi johtaa siihen, ettei aidosti digitalisoida ja hyödynnetä mahdollisuuksia. Tätä voisi käyttää esimerkkinäkin loppuvuodesta julkaistavassa käsikirjassa.

Keskustelussa täydennettiin myös, että tekoälyn osalta olisi olennaista linjata mitä sillä tavoitellaan, tuottavuutta vai laadullisia parannuksia viranomaisen toimintaan.

Päätös: Kiitettiin esityksistä ja otettiin tiedoksi ja hyödynnettäväksi seuraavaan hallituskauteen valmistauduttaessa.

3. Digiohjelman tilanneraportti (liite 3)

Marjukka Saarijärvi esitteli Digiohjelman tilanneraporttia. Toimintasuunnitelma vuodelle 2022 on julkaistu ja sen toteuttaminen on käynnistynyt.

Keskeiset aikaansaannokset raportointikaudella Digituen toimintamallin pilotointi DVV:ssa etenee, kunnille suunnattu digitukikoulutus valmistunut (Digitaitoviikko toukokuussa), YritysDigin asiointialustan jatkotyö käyntiin. Digin vaikuttavuuden 4. tilannekuvan ja jatkoesitysten julkistus 15.3. Asiantuntijatuen haku 18.2.-1.4.2022. Lainsäädäntötyöryhmän kysely digiasiointia estävistä säädöksistä tai toimintatavoista, tuloskoonti digipalvelulain toimeenpanon seurantakyselystä, Suomi.fi-palvelulaadun työkalut Ranskan pj. kauden TechForGovernment finaalisissa 17.3. Digin edistäjien verkostotapaamiset 4.2. ja 4.3., arviointikysely käynnissä. Toimintakertomus 2021. Uudet rekrytoinnit: Asiantuntija Tanna Rantanen 21.3. ja erityisasiantutija Olli Kuusisto 28.3.

Ohjelmatiimin resursoinnin (rakentuminen pääosin määräaikaisille työsuhteille) riski toteutunut, mutta saatu ehkäistyä uusilla rekrytoinneilla.

Keskeiset tehtävät seuraavalla raportointikaudella asiantuntijatuen rahoituspäätös DVV:lle, haun jälkeisen valintavaiheen toteuttaminen, Viestintäverkoston toiminnan käynnistäminen, Uusien tiimihenkilöiden perehdytys, Digituen toimintamallin pilotoinnin ohjaus, Digin vaikuttavuuden tilannekuvatyön tulosten paketointi ja hyödyntäminen digikompassityössä. YritysDigin asiointialustatyön toteutus, ja kahden muun toimeksiannon käynnistäminen. Lainsäädäntöryhmän toiminta, kyselyjen tulosten hyödyntäminen, Digin edistäjien verkostotapaamiset 8.4., 6.5. Kyselyn tulosten hyödyntäminen, Ohjelmaohry 12.5.

Päätös: Otettiin tiedoksi.

4. Digipalvelulain toimeenpanon kysely ja jatkotoimenpiteet (liite 4)

Tiina Lokka-Lepistö esitteli Digipalvelulain toimeenpanon kyselyn tuloksia ja siihen liittyviä jatkotoimenpiteitä.

Kysely suunnattiin lain soveltamisalaan kuuluville organisaatioille, joita ovat kaikki viranomaiset, julkisoikeudelliset laitokset sekä tietyt lain velvoittamat yritykset, säätiöt, yhdistykset ja muut yhteisöt. Kyselyyn saatiin vastauksia 187 kpl. Kyselyyn vastanneiden mukaan tilanne lain toimeenpanon osalta näyttää hyvältä, mutta vastauksissa nousi esiin myös osaamisen, resurssien ja ymmärryksen puutteita. Tukea toimeenpanoon kaivataan niin toimijoiden kuin tarjottavien palveluiden osalta, erityisesti 2 lukua koskevia koulutuksia ja ohjeita.

Kyselyn tuloksia on pystytty osittain vertaamaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston kansalliseen saavutettavuustarkastusta koskevaan raporttiin, joka julkaistiin loppuvuodesta 2021. Raportissa kävi ilmi, että iso osa valvonnan kohteena olleista digitaalisista palveluista ei täyttänyt digipalvelulain saavutettavuusvaatimuksia. Tehdyn kyselyn vastaukset perustuvat organisaatioiden omaan arvioon siitä, onko palveluissa huomioitu ja ymmärretty saavutettavuuden ja digipalvelulain vaatimukset.

Suunnitellut toimenpiteet vuodelle 2022 ovat selkeämpi ohjaus, kohdennetumpi viestintä sekä koulutuksen ja ohjeistuksen lisääminen. Toimeenpanon seurantakysely uudistetaan vuodelle 2023.

Tiedote: [Digitaalisten palvelujen järjestäminen ja saavutettavuus etenevät](#)

Päätös: Otettiin tiedoksi.

5. Verkostotyön jatko (liite 5)

Heli Hänninen esitteli verkostotyön havaintoja ja arviointia jatkosta.

Verkoston avulla on rakennettu uudenlaista vuorovaikutuskulttuuria, mahdollistettu kohtauspaikka ja vapaamuotoisempi keskustelu. On järjestetty kuukausittain neljä teematapaamista, joissa puolet kokousajasta oli pyhitetty keskustelulle. Tapaamisilla on tavoitettu 238 digin edistäjää, 89 eri organisaatiota/tahoa. Verkostotapaamisista on viestitty ennen ja jälkeen tapaamisten sekä erilaisissa digitalisaatioon kytkeytyvissä tilaisuuksissa.

Verkoston vahvuus ja heikkous ovat, että kokoonpano vaihtelee jatkuvasti. Yhdessä kehittäminen ja verkostojen osallistaminen ovat yksi ohjelman saavutuksista. Annetuissa palautteissa on toivottu hallinnonalojen sitouttamista nimeämisten kautta. Väliarvioinnissa suositeltiin Digitalisaation edistäjien verkoston toimintaa priorisoitavaksi viimeisen toimintavuoden aikana. Verkostossa voidaan koota tarpeita ja kehittämisesityksiä, tukea viestintää ja jakaa tuloksia.

Keskustelussa kysyttiin, onko verkosto näyttäytynyt ohryn jäsenille/organisaatioille jollakin tavalla omassa toiminnassa? Ohryn jäsenet olivat havainneet sen, että verkosto tukee ja lisää avointa vuorovaikutusta julkisen hallinnon digitalisaatiosta kiinnostuneiden kesken. Vapaaehtoisuuteen perustuvaa verkostoa pidettiin parempana kuin nimeämisten avulla toimivaa verkostoa.

Päätös: Otettiin tiedoksi. Tanna Rantanen ottaa vastuun verkostosta jatkossa. Arvioinnin tulokset ja linjaukset jatkosta 12.5. ohjausryhmässä.

6. Viestintäasiat (liite 6)

Jasmiina Ruotsila esitteli päivitettyä viestintäsuunnitelmaa.

Viestinnällä tuetaan Digitalisaation edistämisen ohjelman tavoitteiden saavuttamista, tehdään näkyväksi ohjelman toimintaa sekä rakennetaan ja ylläpidetään suhteita sidosryhmiin. Viimeisen ohjelmavuoden aikana viestinnässä keskitytään erityisesti ohjelman hyötyjen ja vaikutusten esiin nostamiseen. Tavoitteidenmukainen viestintä on aktiivista, oikea-aikaista ja sisällöltään yhdenmukaista.

Digiohjelmalle kootaan viestintäverkosto maaliskuussa 2022. Digiohjelman viestintäverkoston tehtävänä on edistää Digiohjelman hyötyjä ja tuloksia koskevan viestinnän tehoa ja tavoitavuutta. Viestintäverkoston käynnistämiseksi on tunnustettu helmikuussa 2022 Digiohjelman kannalta oleellimmat hankkeet ja yhtymäpinnat sekä tätä kautta viestintäverkoston jäsenet. Maaliskuussa 2022 tunnustetuille viestintäverkoston jäsenille lähetetään viesti, jossa heiltä tiedustellaan kiinnostusta määriteltyjen tavoitteiden valossa. Viestintäverkoston jäseniä päivitetään tarpeen ja tavoitteiden mukaisesti. Ensimmäisessä

tapaamisessa tarkennetaan viestintäverkoston yhteiset tavoitteet ja tapa toimia sekä seuraavien tapaamisten tavoitteet. Viestintäverkosto tapaa ennen ohjelman toimikauden päättymistä neljä kertaa.

Viestintätoimenpiteiden seuraamiseen Digitalisaation edistämisen ohjelmalle on perustettu päivitettävä viestintäkalenteri ja viestinnän vuosikello. Viestinnässä keskitytään ohjelman avulla saatujen hyötyjen ja vaikutusten esiin nostamiseen sekä lopputuloksista viestimiseen. Viestintäkalenteria päivitetään ja viestinnän kärjet suunnitellaan yhteistyössä digiohjelman tiimin ja viestintäyksikön viestintäasiantuntijan kanssa.

Päätös: Otettiin tiedoksi. Ohjausryhmä puolsi päivitettyä viestintäsuunnitelmaa.

7. **Muut asiat** (Maria Nikkilä)

- Seuraavat kokoukset: 12.5.,14.6.,8.9.,25.10.,15.12. klo 13.30-15.30. Seuraava kokous (12.5.) pyritään järjestämään läsnäolo- tai hybridikokouksena.

8. **Kokouksen päättäminen** (Maria Nikkilä)

Kokous päättyi klo 15.50.

Liitteet

- Liite 1 Edellisen kokouksen pöytäkirja
- Liite 2 Seuraavaan hallituskauteen liittyvän ennakkotehtävän koonti esityksistä
- Liite 3 Digiohjelman tilanneraportti
- Liite 4 Digipalvelulain toimeenpanon kysely ja jatkotoimenpiteet
- Liite 5 Verkostotyön jatko
- Liite 6 Viestintäsuunnitelma 2022